

Digitale informatiebijeenkomst

Onderwerp: toelichting op de (aangepaste) schetsontwerpen en de concept resultaten van de omgevings-/milieueffect-onderzoeken en de kostenverhouding van de drie kansrijke alternatieven voor nieuwe boezembemaling Overwaard.

Datum: 8 september 2020 - 19:30-21.00

Aanwezig waterschap: Allard Koopal, Berthe Brouwer, Maaïke Rimmelzwaan, Fabian van der Velden, Arjen de Gelder, Sander Moerland, Bea Kramer, Anita van Elteren.

Welkom

Berthe Brouwer, host van deze bijeenkomst, heet iedereen van welkom. Ze geeft het woord aan Mathieu Gremmen, heemraad van Waterschap Rivierenland.

Presentatie

Er wordt door Allard Koopal een presentatie gegeven. De presentatie is opgenomen en is te vinden op www.wsrl.nl/a5h onder het kopje 'bijeenkomsten'.

Vragen uit het plenaire deel van 19:30-21.00 uur:

Is er in de variant Opperstok ook een wandelpad of fietspad voorzien? Dat hebben wij liever niet namelijk.

Antwoord: nee, een wandelpad is niet voorzien.

De onderhoudskosten per locatie ontbreken of is dat in de totale investering verwerkt?

Antwoord: de onderhoudskosten die we bij deze varianten voorzien hebben, zijn nog niet verwerkt in de totale kosten. We zijn bezig om deze kosten verder in beeld te brengen want ze zijn nodig voor het bestuurlijke besluit in november 2020. We zijn er nu dus nog mee bezig en ze gaan ook meegenomen worden.

Waarom wordt bij de sheet mede-overheden Opperstok helemaal niet genoemd?

Antwoord: vanuit de gemeente wordt aangegeven dat cultuurhistorie erg belangrijk is. Wat genoemd wordt, is voor zowel Sluis als West bedoeld.

Het lijkt alsof zowel de gemeente als het waterschap geen grond willen afstaan, terwijl particulieren dit wel moeten doen. Bij een inmiddels afgevalen alternatief in Hardinxveld liggen veel publieke gronden, waarom is daar dan niet voor gekozen?

Antwoord: het is niet zo zeer dat het waterschap of andere overheden geen gronden willen afstaan. Voor wat betreft het afgevalen tracé in Hardinxveld dat over de sportvelden, volkstuinten en een natuurgebied loopt; als je dat gaat verplaatsen moet je altijd particulier eigendom aankopen. Wij hebben geen gronden waarnaar het verplaatst kan worden. Voor een dergelijke ingreep zijn eigenlijk altijd particuliere gronden nodig. In Hardinxveld heeft het waterschap nog wel een groot perceel in eigendom, en ook elders her en der in de Alblasserwaard, hiermee is ook ruil mogelijk.

Bij Hardinxveld moesten er geen woningen gesloopt worden bij het tracé over de sportvelden. Er was nog niet eens een omgevingsvergunning afgegeven voor twee woningen en de andere twee woningen waren nog niet gebouwd en staan nu nog steeds on hold. Ik wil dit graag even noemen om alles in perspectief te blijven zien!

Antwoord: voor twee woningen was de vergunning wel verleend. De ene woning was wel in aanbouw, althans de schuur. Maar dit tracé is niet alleen afgevalen vanwege de woningen, maar ook vanwege het verplaatsen van grote maatschappelijke functies, zoals de sportvelden.

Waarom worden de boezemwatergangen zo breed gemaakt en waarom niet minder breed en dieper?

Antwoord: Je kan op een gegeven moment niet dieper gaan. Dit heeft onder andere te maken met de kweldruk vanuit de rivier. Als de rivier hoog staat, dan kan de bodem van de boezem gaan opbarsten en dan heb je een groot probleem. Daarom is er een grens aan het verdieping. Je kan om deze reden tot max. 3 meter diep. Het zou ook een zeer kostbare oplossing zijn om het wel dieper te maken, omdat dan de bodem overal versterkt moet worden met bijv. stenen of beton.

In het alternatief Groot-Ammers Sluis zouden 4 woningen moeten worden gesloopt. Hoe realistisch is deze optie?

Antwoord: Realistisch. Het slopen van 4 woningen is geen argument waarom het überhaupt niet zou kunnen. Het is geen doorslagargument om dit alternatief van de hand te doen. Natuurlijk heeft het wel grote impact. Overigens zijn 2 woningen in het bezit van het waterschap.

Hier zijn miljoenen bedragen genoemd tussen de verschillende alternatieven. Hoe zijn deze bedragen onderbouwd. Wordt hier nog specifiek uitleg over gegeven in de toekomst?

Antwoord: Vanuit schetsontwerpen worden de hoeveelheden en prijzen bepaald voor alle verschillende onderdelen, zoals damwanden, de klei voor de kades, de pompen van de gemalen, etc. Het is heel gedetailleerd geraamd volgens de standaard systematiek die voor alle grote bouwwerken wordt toegepast. Voor zaken die we nog niet ontworpen hebben zijn percentages opgenomen en ook de risico's zijn op kosten gezet en doorgerekend. Kabels en leidingen is bijvoorbeeld gekeken op welke manier deze verlegd kunnen worden. Op die manier is het zeer uitgebreid onderbouwd. Het volledige plaatje wordt niet openbaar gemaakt vanwege concurrentiebeding. De informatie die naar het bestuur gaat is openbaar.

Men is verbaasd dat twee gemalen bouwen goedkoper is dan 1 gemaal.

Antwoord: dat hadden wij ook niet direct verwacht maar het verbreden van het middensysteem waarbij ook wegen opnieuw moeten worden aangelegd, kabels en leidingen verlegd, poldergemalen verplaatst, damwanden aangebracht etc. is een dure aangelegenheid. Het aanpassen van het 'middensysteem' is duurder dan het bouwen van een klein gemaal in Groot-Ammers.

Is het ook doorgerekend om de boezem bij Groot-Ammers dieper te maken, met bodem beschermende maatregelen, ten opzichte van een brede boezem?

Antwoord: dit hebben we niet helemaal op kosten gezet. Dat opbarsten is zo'n groot fenomeen en de risico's zijn zo groot, dat is daarom niet op die manier uitgewerkt.

Het waterschap wil een oplossing voor de waterproblematiek voor de aankomende eeuwen. De gemeentes willen heel graag dat hun meekoppelkansen gerealiseerd worden. Aannemende dat de gemeentes dat zelf moeten betalen. Wordt er door het waterschap en provincie nog gekeken naar de liquiditeiten van deze overheden om al die meekoppelkansen te realiseren?

Antwoord: als een initiatiefnemer iets wil realiseren dan moet de initiatiefnemer het ook betalen. In deze kostenraming zitten die kosten niet. Op het moment dat we er mee verder gaan, dan gaan we nog kijken of er nog particuliere of gemeentelijke initiatieven zijn om mee te koppelen. Maar daar moeten wel middelen voor zijn. Het gaat nu om een fietspad, waterberging, dat soort zaken. Het is nu nog niet meegenomen in de raming omdat ze ook nog niet in het ontwerp zitten.

In het overzicht staan verschillende factoren die belangrijk zijn voor de uiteindelijke keuze. Waar leggen jullie de focus het meest op en welke factor is voor jullie het belangrijkste om de uiteindelijke keuze te maken?

Antwoord: er zijn nu nog geen wegingsfactoren toegekend. Dat is een typisch bestuurlijk besluit. Wat ons betreft geven wij alle informatie zo feitelijk mogelijk weer zodat het bestuur een beslissing kan nemen. Voor milieu en omgeving zijn overal de effecten van aangeven.

Zo ook de kosten, risico's en werking van het watersysteem. De vraag is wat is het meest doorslaggevend. Het is niet alleen puur effecten op omgeving. Het is vooral aan de bestuurders waar de zwaarte precies ligt.

Waarom zijn bij Hardinxveld al een paar tracés afgevallen?

Antwoord: omdat bij Hardinxveld wel 7 alternatieven mogelijk waren en we het gebied meer duidelijkheid willen geven. Bovendien was er een duidelijk verschil in effecten. Daarom is zijn daar al enkele afgevallen en zijn er nog 2 á 3 over.

Wat is de verklaring dat bij de nieuwe boezem bij Groot-Ammers West geen breedte kan worden aangehouden van 50 meter, zoals in de Ammersche Boezem bij Van Wijk en in de bocht?

Antwoord: daar zijn het hele kleine stukjes en daar werk je met damwanden in plaats van grondkades. Bij die kleine stukjes versmalling is het acceptabel. Natuurlijk kun je bij West alles in de damwand zetten maar dat is veel duurder omdat er dan veel staal nodig is. Op sommige plekken haal je bij West ter hoogte van de kruising met de Middenpolderweg ook niet overal de breedte van 70 meter, omdat de bebouwing te dicht op elkaar staat.

Vallen de recreatiewoningen aan de Achterdijk in Hardinxveld niet onder de woningen?

Antwoord: er is onderscheid gemaakt tussen verblijfsrecreatiewoningen en gewone woningen en, dagrecreatiewoningen/-percelen.

Wat is de onderbouwing van de kostenberekening aangezien bij Hardinxveld de tweede keer de raming hoger uitviel? Kan Groot-Ammers ook hoger uitvallen als je daar beter naar kijkt?

Antwoord: de kostenstijging van Hardinxveld kwam als gevolg van nader onderzoek en nader ontwerpen. Nu hebben we ook Groot-Ammers West en Sluis op datzelfde niveau uitgewerkt. De gepresenteerde kosten horen daar dus bij. Natuurlijk kun je wel altijd tegenvallers hebben bij de uitvoering.

Er staat vermeld dat er 1 jaar is gereserveerd voor beroep en bezwaar. Is dat realistisch? Bij bezwaren kan dat wel langer zijn toch?

Antwoord: er staat 2023-2024, het is langer dan een jaar.

Informatiebijeenkomst, deelsessie Groot-Ammers Sluis

Aanwezig waterschap: Maaïke Rimmelzwaan (host), Arjen de Gelder en Anita van Elteren (verslaglegging).

Welkom

Een welkom aan de zes deelnemers van de deelsessie Groot-Ammers Sluis en uitleg door Maaïke, host van deze deelsessie.

Vraag uit de deelsessie Groot-Ammers Sluis van 21.00-21:30 uur:

Er wordt opgemerkt dat de presentatie duidelijk was. Maar het was toch weer jammer dat het napraten niet gelijktijdig kan. Verder wordt het plan van de gemeente voor een nieuwe rondweg in Groot-Ammers ter sprake gebracht. Het kan raakvlakken hebben met beide varianten. Hoe kijken jullie tegen deze plannen aan? Hij krijgt het idee dat er door de gemeente gestuurd wordt op een rondweg aan de zuidkant, maar de bevolking vindt dat niet zo'n goed idee.

Antwoord: Arjen staat wat verder af van het omgevingsproces. Volgens hem is er nog geen voorkeur voor een bepaald tracé van de rondweg. Het waterschap heeft hier nu nog geen mening over. Vanuit ons project zijn er belangen en liggen er raakvlakken. Nu is bijna het punt gekomen waarop het

waterschap zijn keuze kan maken. Als de keuze er is, dan gaat het ongetwijfeld over dit soort projecten. We verwachten dat we dan ook met de gemeente hierover in gesprek gaan. We zijn aangehaakt als raakvlak.

Informatiebijeenkomst, deelsessie Groot-Ammers West/Opperstok

Aanwezig waterschap: Bea Kramer (host), Berthe Brouwer en Marget de Haas (verslaglegging)

Welkom

Een welkom aan de deelnemers van de deelsessie Groot-Ammers Sluis. Bea fungeert als host en Berthe beantwoordt de vragen van de deelnemers. Hieronder treft u de vragen en de gegeven antwoorden.

Vragen uit de deelsessie Groot-Ammers West van 21:00-21:30 uur:

In het verslag van de ZOOM-meeting op 7 juli stonden diverse vragen. Inmiddels is er een nieuwe Q&A, maar de vragen van West zijn niet meer zichtbaar. Hij voelt zich misdeeld want die vragen worden niet meer genoemd.

Antwoord: Dit wordt gecheckt en aangepast. (Opmerking: de Q&A van 7 juli staat onder wsrl.nl/A5H "Nieuwsbrieven, schetsontwerpen en documenten". De algemene Q&A die meneer heeft gelezen staan onder "watersysteemmaatregelen". Dit wordt gesystematiseerd en meneer is inmiddels op de hoogte gesteld).

Tijdens de algemene vergadering op 26 juni 2019 heeft de heer Gremmen beloofd dat er geen overschrijdingskosten zijn voor het gemaal. Begrotingsoverschrijding 25 miljoen, wie controle ert nu en wie gelooft dit nog?

Antwoord: We hebben destijds de focus gelegd op het effect van de maatregelen (boezemgemaal) op de watersysteemwerking en op hoofdlijnen de maatregelen uitgewerkt en geraamd op basis van kengetallen. Er is in de afgelopen fase extra deskundigheid ingezet op het detailniveau van de schetsontwerpen en hoeveelheden, uitvoeringsmethode, de kostenraming, onzekerheden en risico's. Er is een externe review uitgevoerd om te kijken of dit op de juiste manier is gedaan. Er is nu breed vertrouwen in de ramingen waarbij er sprake blijft van een bandbreedte en onzekerheden.

Mevrouw vraagt zich af of men niet meer informatie kan krijgen? Nu is het erg minimaal op grond van deze PowerPoint zonder wegingen en plussen/minnen. Hoe kunnen we op redelijke wijze informatie krijgen waarop we kunnen reageren? Mevrouw vindt het vreemd dat met betrekking tot het meedenken, de Opperstok niet genoemd wordt. Het betreft niet alleen persoonlijke belangen, maar ook de natuur in het gebied. Begrijpt het verschil tussen Groot-Ammers Sluis en Opperstok van 10 miljoen niet en wil meer weten om bezwaar in te kunnen dienen.

Antwoord: Op 14 september is er weer een bijeenkomst (over Groot-Ammers Sluis en West) en liggen de schetsontwerpen klaar. U kunt dan een toelichting vragen aan de medewerkers. Uiteraard liggen er onderzoeken en berekeningen ten grondslag aan deze schetsontwerpen. In deze fase is het voor nu van belang te weten waar de maatregelen liggen, hoe hoog en breed het zal zijn, wat de effecten zijn. Deze informatie hebben we op hoofdlijnen met u gedeeld. We delen met het bestuur meer informatie ten behoeve van de besluitvorming. Daarna gaan verschillende documenten ter visie (inspraak). Dat betreft het locatiebesluit en hieraan gekoppeld het Milieueffectrapport. Daar kan op gereageerd worden. Het gangbare proces is dat gedetailleerde informatie eerst naar het bestuur gaat, daarna naar bewoners. We zijn transparant. Meningingen van bewoners en belanghebbenden worden wel degelijk meegewogen. Deze zijn onderdeel van de beoordeling maar de bestuurders willen zelf ook graag direct horen wat er speelt. Vandaar ook de deelname vanavond door o.a. de heer Mathieu Gremmen. We zullen bij het projectteam navragen ten aanzien van het

delen van nadere informatie.

Er wordt de opmerking gemaakt dat indien in november voor een gemaal in Hardinxveld Giessendam wordt gekozen, er dan geen klein gemaal in Groot-Ammers gerealiseerd hoeft te worden in 2035?

Antwoord: Het gemaal in Hardinxveld heeft een capaciteit van 1200 kuub/min. Om op termijn een afvoer van 1800 kuub/min. te realiseren is in 2035 wel een klein gemaal in Groot-Ammers nodig. Het besluit hierover wordt alleen op dit moment nog niet genomen. Tegen die tijd bezien we hoe het klimaat zich ontwikkelt en of er andere oplossingen in beeld zijn. Het wordt nu wel meegenomen in de afweging, want het waterschap wil de lange termijn oplossingen in beeld hebben en beschouwen.

Ten aanzien van de laatste opmerkingen over Groot-Ammers; als blijkt dat het in 2035 niet nodig blijkt te zijn een klein gemaal te realiseren en je zet de kosten tegenover elkaar, dan is de keuze voor iedereen zo simpel als wat. We moeten uiteindelijk met z'n allen betalen. Er wordt niet begrepen dat dit zoveel geld moet kosten om dit te onderzoeken. Daarnaast is eerder aangegeven dat de diepte van de boezem van Groot-Ammers West NAP -3,75 moet zijn, terwijl de heer Koopal aangeeft dat de diepte van de Ammersche boezem NAP -3 wordt. Is er bij Groot-Ammers West geen kans op opbarsten?

Antwoord: Er wordt nu geen besluit genomen over het gemaal Groot-Ammers 600, maar we hebben op basis van de klimaatscenario's wel in beeld dat we moeten toewerken naar een afvoer van 1800 kuub. De klimaatvoorspellingen wat betreft neerslag van eind jaren '90/begin jaren 2000 hebben neerslagtoename voorspeld. En die toename was er sneller dan verwacht. Mede daarom verwachten we nu ook dat de klimaatscenario's zullen uitkomen en dat er extra maatregelen nodig zijn in ca. 2035. Bij deze grote ingreep kijkt het waterschap naar de lange termijn en neemt de maatregelen die naar verwachting rond 2035 nodig zijn mee in de afweging.

Wat betreft de diepte van de boezem, geldt ook voor Groot-Ammers Sluis een diepte van NAP -3,75. Voor beide geldt dat er een kleilaag nodig is om tegendruk te geven aan de kwel. De schetsontwerpen worden gecheckt op de diepte van de boezem (opm. : voor beiden geldt een diepte van NAP -3,75 m, *de heer Koopal had het over een 3 meter diepe boezem. Het waterpeil van de boezem ligt op NAP -0,75.*)

In hoeverre wordt er rekening gehouden bij zowel Groot-Ammers West als Sluis met de aankomende nieuwe dijkverzwaringen? Men is nu bezig voor een rondweg, waar veel strijd voor is. Een rondweg langs de Lek waar ook mensen op tegen zijn. Wat gaat er op termijn gebeuren? Het kan een andere impact hebben dan dat het nu lijkt.

Antwoord: We houden rekening met aankomende dijkversterkingen (opm. en toekomstige hoogwaterpeilen op de rivier). Dit deel van de Lekdijk zit niet in het dijkversterkingsproject SAFE. We zijn in gesprek met de gemeente over de rondweg. Het doel is dat we zo mogelijk kunnen zoeken naar efficiency, nu is er nog niet meer over te zeggen in verband met een vroege fase van beide projecten. Ook niet ten aanzien van ruilverkaveling/tunnel, etc. Op 21 september is hier een bestuurlijk overleg over. Mocht het waterschap kiezen voor een gemaal in Groot-Ammers dan zal het raakvlak met het onderzoek naar de rondweg in de vervolfase nader onderzocht worden.

Er wordt opgemerkt dat het prettiger zou zijn als de deelsessies na elkaar zijn, zodat iedereen in alle sessies kan deelnemen en kan horen wat andere ervan vinden. Hij heeft dit al vaker aangegeven.

Antwoord: We hebben hiermee rekening gehouden door het plenaire vragendeel te verlengen naar drie kwartier. De deelsessies zijn bedoeld voor detailvragen, om in die behoefte te voorzien.

Informatiebijeenkomst, deelsessie Hardinxveld-Giessendam

Aanwezig waterschap: Fabian van der Velden (host), Allard Koopal (vragen) en Sander Moerland (verslaglegging)

Welkom

Een welkom aan de deelnemers van de deelsessie Hardinxveld. Hieronder treft u de vragen en de gegeven antwoorden.

Vragen uit de deelsessie Hardinxveld van 21:00-21:30 uur:

In de presentatie werd gesproken over kansen voor stedelijk water en kansen voor natuur. Graag een nadere toelichting geven.

Antwoord m.b.t. stedelijk water: De nieuwe boezem doorsnijdt het polderwatersysteem en daarmee de afwatering van het gebied gelegen tussen het nieuwe boezemkanaal en het stedelijk gebied van Hardinxveld.

De afwatering moet op een andere wijze worden ingevuld (niet meer richting het huidige poldergemaal Hardinxveld Noord). In het schetsontwerp zijn maatregelen voorzien om het waterpeil in dat gebied te beheersen. De afwatering vindt plaats door een nieuw poldergemaal tussen de Parallelweg en de A15 aan de westkant van de nieuwe boezem, waarmee het overtollige water in het nieuwe boezemkanaal wordt geloosd. Er ontstaan twee kleinere peilgebieden. Het is een kans om de afvoer van o.a. Hardinxveld te verbeteren.

Ten noorden van de Giessen kan nieuwbouwlocatie 't Oog er ook voordeel bij hebben. Het water van deze nieuwbouwlocatie moet in de huidige situatie naar Kinderdijk worden afgevoerd. Bij een gemaal in Hardinxveld hoeft het water een minder lange weg af te leggen als het op de Giessen wordt geloosd.

Antwoord m.b.t. natuur: Afhankelijk van het tracé wordt het NNN-gebied tussen de Parallelweg en de A15 geraakt. Dit moet gecompenseerd worden. Het biedt tevens een kans om met een verbeteringslag de bestaande natuurwaarden te versterken. Denk hierbij aan de aanleg van natuurvriendelijke oevers als ecologische verbinding. Dit staat overigens nog niet vast. Het zijn alleen ideeën.

Geldt het aanbieden van een alternatief ook voor de recreatiepercelen?

Antwoord: Voor bepaalde vormen van landgebruik geldt er compensatieplicht. Denk hierbij aan natuurwaarden. Maar voor recreatie geldt dit niet. We gaan echter wel kijken naar de mogelijkheden in overleg met de gemeente. Vanuit de omgeving bestaat de wens om vlakbij weer een locatie terug te krijgen. De haalbaarheid moet nog worden onderzocht. Dit is een vraag voor de volgende fase.

De gemeente Hardinxveld heeft het plan opgevat om in beeld te brengen hoe ze aan kunnen haken bij dit project. Is daar iets over bekend?

Antwoord: De gemeente is begonnen met het opstellen van een omgevingsvisie. Dit doen ze voor de hele gemeente en staat in principe los van het A5H project. Bij de keuze voor Hardinxveld is het natuurlijk de bedoeling om hierin samen op te trekken.

Zijn er meekoppelkansen voor de gemeente om de energietransitie plannen die in wording zijn te realiseren. Bijvoorbeeld door extra grond te kopen en later door te verkopen aan de gemeente (terugverdienmodel). Dit zie ik overigens als een bedreiging.

Antwoord: Er zijn geen concrete plannen. Wellicht worden er nog ideeën ingebracht. Vooralsnog is er geen sprake van extra aankoop van grond ten behoeve van energietransitie doeleinden.

Kees Nieuwenhuizen van de gemeente Hardinxveld-Giessendam geeft mondeling aan dat de gemeente en de provincie Zuid-Holland zeer terughoudend zijn met windmolens en hoopt de angst hiermee weg te nemen. Alles kan veranderen maar voorlopig zijn er geen plannen voor windmolens. Er wordt wel naar andere vormen gekeken, denk aan het benutten van de stroming van water.